

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2015r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Burian

Protokolant Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 stycznia 2015r.

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa

przeciwko D. W. (1)

o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej

I. uznaje za bezskuteczną w stosunku do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa umowę darowizny odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) oraz związanego z tym prawem udziału w prawie własności nieruchomości wspólnej i w prawie użytkowania wieczystego gruntu, dla których prowadzona jest księga wieczysta nr (...) zawartą w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1), której przysługuje wierzytelność w stosunku do Z. C. o zapłatę kwoty 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami oraz wierzytelność o zapłatę kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. uznaje za bezskuteczną w stosunku do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa umowę darowizny udziału wynoszącego (...) w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), obręb M., położonej we W. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) zawartą w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1), której przysługuje wierzytelność w stosunku do Z. C. o zapłatę kwoty 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami oraz wierzytelność o zapłatę kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. uznaje za bezskuteczną w stosunku do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa umowę darowizny odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą (...) oraz związanego z tym prawem udziału w prawie własności nieruchomości wspólnej, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) zawartą w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1), której przysługuje wierzytelność w stosunku do Z. C. o zapłatę kwoty 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami oraz wierzytelność o zapłatę kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 8950zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3600zł kosztów zastępstwa procesowego;

I C 794/14

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo akcyjna wytoczyła powództwo przeciwko D. W. (1) o uznanie za bezskuteczną:

-umowy darowizny lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) zawartej w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1),

-umowy darowizny udziału wynoszącego (...) w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), obręb M., położonej we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) zawartej w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1),

-umowy darowizny lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą (...) zawartej w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1),

w stosunku do strony powodowej, której przysługuje wierzytelność wobec Z. C. o zapłatę kwoty 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami, w tym

- od kwoty 2382zł44gr za okres od dnia 5 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2056zł33gr za okres od dnia 10 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 14059zł50gr za okres od dnia 10 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 5674zł78gr za okres od dnia 13 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 23219zł57gr za okres od dnia 19 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4462zł80gr za okres od dnia 27 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 9312zł18gr za okres od dnia 9 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 8930zł88gr za okres od dnia 13 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 90zł28gr za okres od dnia 18 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 6762zł58gr za okres od dnia 21 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4865zł74gr za okres od dnia 26 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 5586zł73gr za okres od dnia 27 marca 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 4217zł03gr za okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 8282zł96gr za okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 6858zł47gr za okres od dnia 2 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1904zł50gr za okres od dnia 2 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 8164zł04gr za okres od dnia 8 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 226zł94gr za okres od dnia 8 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 7069zł33gr za okres od dnia 13 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 9518zł50gr za okres od dnia 14 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 4225zł54gr za okres od dnia 15 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 5432zł54gr za okres od dnia 16 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 1075zł24gr za okres od dnia 21 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 17149zł39gr za okres od dnia 27 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 7063zł36gr za okres od dnia 28 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 61zł55gr za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 191zł84gr za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 328zł39gr za okres od dnia 8 maja 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 7071zł52gr za okres od dnia 26 maja 2013r. do dnia zapłaty,
oraz wierzytelność o zapłatę kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie wyjaśniono, iż Z. C. jest dłużnikiem strony powodowej z tytułu umów sprzedaży zawartych w okresie od grudnia 2012r. do marca 2013r. na łączną kwotę 176244zł95gr. Wierzytelność strony powodowej jest stwierdzona nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie X GNC 1181/13. Wszczęta przeciwko dłużnikowi egzekucja okazała się bezskuteczna albowiem nie posiada on żadnego majątku, z którego można by uzyskać zaspokojenie. W czasie postępowania egzekucyjnego ustalono, iż w dniu 4 marca 2013r. dłużnik zawarł ze swoją córką D. W. (1) umowę darowizny trzech nieruchomości. Miało to miejsce w okresie zaciągania przez dłużnika zobowiązań względem strony powodowej albowiem ostatnia umowa sprzedaży została zawarta w dniu 26 marca 2013r. Z dniem 31 lipca 2013r. Z. C. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej. Dnia 2 sierpnia 2013r. dłużnik wpisał do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej informację o zmianie małżeńskiego ustroju majątkowego na rozdzielną. Okoliczności te świadczą o tym, że dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia strony powodowej zaciągając bowiem zobowiązania bez zamiaru ich uregulowania wyzbywając się jednocześnie składników majątkowych, które umożliwiłyby zaspokojenie wierzytelności w drodze egzekucji. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków może żądać na podstawie art. 527 § 1 k.c. uznania za bezskuteczną w stosunku do siebie czynności prawnej dokonanej przez obu małżonków i dotyczącej ich majątku wspólnego.

D. W. (1) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa zarzucając, że nie wiedziała, iż zawierając umowę darowizny jej rodzice działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i przy dochowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć. W dniu 4 marca 2013r. nie istniała wierzytelność strony powodowej o zapłatę kwoty 107000zł. Poza tym w konsekwencji przeniesienia na nią własności nieruchomości jej rodzice nie stali się niewypłacalni albo niewypłacalni w większym stopniu. Z. C. posiada majątek, z którego wierzyciel mógłby się zaspokoić. Majątkiem tym są samochody marki H. (...), C. (...), C. (...), maszyny i urządzenia, kaucje gwarancyjne wymagalne w latach 2015, 2016 i 2017, udział w nieruchomości położonej w W.. Przeniesione na pozwaną nieruchomości są obciążone hipotekami. Okoliczność ta ma znaczenie dla oceny czy dłużnik stał się niewypłacalny lub niewypłacalny w większym stopniu oraz czy rozporządzenie tymi składnikami majątkowymi spowodowało, że strona powodowa utraciła możliwość zaspokojenia z nich swoich wierzytelności. Ponadto w dniu 26 czerwca 2014r. D. W. (1) złożyła Z. C. oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli o zawarciu w dniu 4 marca 2013r. umowy darowizny jako złożonego pod wpływem błędu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. C. od 6 lipca 1998r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usługowo Handlowy (...) Z. C..

dowód: zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

D. W. (1) od roku 2005 do kwietnia 2013r. była zatrudniona przez Z. C.. W ramach obowiązków zajmowała się aktami pracowniczymi. Z. C. zwolnił D. W. (1) wtedy, gdy zaprzestano jemu płacić należności.

dowód: zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna w okresie od grudnia 2012r. do marca 2013r. zawarła ze Z. C. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) C. szereg umów sprzedaży. Część umów sprzedaży została zawarta po dniu 4 marca 2013r.:

- umowa sprzedaży przepustnicy, dysku żeliwnego i kołnierza szyjkowego za cenę 328zł39gr została zawarta w dniu 8 marca 2013r. w związku z czym wystawiono fakturę (...);

- umowa sprzedaży kołnierzy szyjkowych, przepustnic, zaworów, osadników, filtrów, szyn kolanek, rur, muf, zwęzek za cenę 7071zł52gr została zawarta w dniu 26 marca 2013r. w związku z czym wystawiono fakturę (...).

Pismem z dnia 8 kwietnia 2013r. Z. C. zwrócił się do (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo akcyjnej z prośbą o wydłużenie terminów płatności oświadczając, iż dług wobec strony powodowej uznaje w całości i zobowiązuje się go spłacić w jak najszybszym terminie.

W dniu 9 stycznia 2014r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał nakaz zapłaty, którym zasądził od Z. C. na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo akcyjnej kwotę 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami, w tym

-od kwoty 2382zł44gr za okres od dnia 5 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 2056zł33gr za okres od dnia 10 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 14059zł50gr za okres od dnia 10 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 5674zł78gr za okres od dnia 13 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 23219zł57gr za okres od dnia 19 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 4462zł80gr za okres od dnia 27 lutego 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 9312zł18gr za okres od dnia 9 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 8930zł88gr za okres od dnia 13 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 90zł28gr za okres od dnia 18 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 6762zł58gr za okres od dnia 21 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 4865zł74gr za okres od dnia 26 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 5586zł73gr za okres od dnia 27 marca 2013r. do dnia zapłaty,

-od kwoty 4217zł03gr za okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 8282zł96gr za okres od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 6858zł47gr za okres od dnia 2 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 1904zł50gr za okres od dnia 2 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 8164zł04gr za okres od dnia 8 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 226zł94gr za okres od dnia 8 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 7069zł33gr za okres od dnia 13 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 9518zł50gr za okres od dnia 14 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 4225zł54gr za okres od dnia 15 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 5432zł54gr za okres od dnia 16 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 1075zł24gr za okres od dnia 21 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 17149zł39gr za okres od dnia 27 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 7063zł36gr za okres od dnia 28 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 61zł55gr za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 191zł84gr za okres od dnia 30 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 328zł39gr za okres od dnia 8 maja 2013r. do dnia zapłaty,
-od kwoty 7071zł52gr za okres od dnia 26 maja 2013r. do dnia zapłaty,
oraz kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

dowód: akta Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn.. X GNC 1181/13, zwłaszcza faktury, pismo Z. C. z dnia 8.04.2013r., nakaz zapłaty wydany w dniu 9.01.2014r. w postępowaniu nakazowym;

zeznanie świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie za stronę powodową Wiceprezesa Zarządu A. L. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

Postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko Z. C. okazało się bezskuteczna albowiem dłużnik nie posiada majątku. W toku postępowania nie ustalono aby do dłużnika należały jakieś ruchomości. Dokonano zajęć rachunków bankowych dłużnika w (...) Banku (...) S.A., (...) S.A., (...) Bank S.A., (...) Bank S.A. w związku z czym nastąpił zbieg egzekucji z postępowaniami egzekucyjnymi prowadzonymi przez innych komorników sądowych. Dokonano zajęcia rachunku bankowego dłużnika w (...) Bank (...) S.A. jednak na rachunku tym nie było żadnych środków. Dokonano także zajęcia wierzytelności Z. C. w stosunku do (...) S.A. o zapłatę 47417zł41gr tytułem zwrotu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych, których wymagalność jeszcze nie nastąpiła. W związku z zajęciem wierzytelności w (...) S.A. również nastąpił zbieg egzekucji sądowych. Z. C. ma około 20 wierzycieli. Jego zadłużenie wynosi około 1800000zł. Pierwsze postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w lipcu 2013r. Od kwietnia 2013r. zaprzestał płacenia swoich zobowiązań.

dowód: akta postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez A. K. przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Krzyków sygn. Km 199/14, zwłaszcza pisma (...) S.A z dnia 4.04.2014r., 24.04.2014r., 6.08.2014r., protokół z dnia 26.04.2014r., pismo (...) S.A. z kwietnia 2014r., pismo (...) Bank (...) S.A. z dnia 5.05.2014r., pism (...) S.A. z dnia 5.05.2014r., 17.06.2014r., 26.06.2014r., pism (...) Bank S.A. z dnia 12.05.2014r., 26.06.2014r., 5.08.2014r., pisma K. z dnia 16.05.2014r., 23.06.2014r., pismo (...) Bank S.A. z dnia 29.07.2014r.;

zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie za stronę powodową Wiceprezesa Zarządu A. L. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

W dniu 4 marca 2013r. Z. C. wraz ze swoją małżonką T. C. darowali D. W. (1) odrębną własność lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) oraz związany z tym prawem udział w prawie własności nieruchomości wspólnej i w prawie użytkowania wieczystego gruntu, dla których prowadzona jest księga wieczysta nr (...), udział wynoszący (...) w prawie użytkowania wieczystego działki nr (...), obręb M., położonej we W. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...), odrębną własność lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą (...) oraz związany z tym prawem udział w prawie własności nieruchomości wspólnej, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...). D. W. (1) jest córką T. i Z. C..

Pozwana 8 lat przed zawarciem umowy darowizny zamieszkała w lokal mieszkalnym położonym w J. przy ul. (...).

dowód: akt notarialny sporządzony w dniu 4.03.2013r. przez notariusza B. G. z Kancelarii Notarialnej we W. wpisany do rep. A pod nr (...) k. 22-24;

zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

Nieruchomość lokalowa położona we W. przy ul. (...) obciążona jest hipoteką umowną ustanowioną na rzecz (...) Banku (...) S.A. celem zabezpieczenia spłaty kredytu, odsetek i kosztów bankowych do kwoty 150100zł. Nieruchomość lokalowa położona w J. przy ul. (...) obciążona jest dwoma hipotekami umownymi ustanowionymi na rzecz (...) Bank S.A. celem zabezpieczenia spłaty kredytu, odsetek i kosztów bankowych do kwoty 150000zł.

dowód: odpis z księgi wieczystej (...) aktualny na dzień 18.07.2014r. k. 146 - 148;

odpis z księgi wieczystej (...) aktualny na dzień 9.09.2014r. k. 224-225;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

W dniu 24 marca 2013r. ustała małżeńska wspólność majątkowa łącząca dłużnika z T. C..

dowód: informacja z Centralnej Ewidencji i (...) o Działalności Gospodarczej z dnia 13.05.2014r. k. 84-85;

Z dniem 31 lipca 2013r. Z. C. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

dowód: informacja z Centralnej Ewidencji i (...) o Działalności Gospodarczej z dnia 13.05.2014r. k. 84 i 86;

zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

W dniu 26 czerwca 2014r. D. W. (1) złożyła T. C. i Z. C. oświadczenie, iż z powodu błędu uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli o zawarciu w dniu 4 marca 2013r. umowy darowizny.

dowód: oświadczenie z dnia 26.06.2014r. k. 129-130;

zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

Położona w W. nieruchomość gruntowa stanowiąca działkę (...) o powierzchni 0,3 ha, dla której Sąd Rejonowy w Trzebnicy prowadzi księgę wieczystą (...) jest przedmiotem współwłasności sześciu osób, w tym Z. C., któremu przysługuje udział wynoszący 201/336 (6/14 + 57/336). Nieruchomość ta jest obciążona trzema hipotekami przymusowymi o łącznej wartości 643194zł63gr.

dowód: odpis zwykły z księgi wieczystej (...) aktualny na dzień 24.07.2014r. k. 164-168;

zeznania świadka Z. C. k. 209 i 211;

przesłuchanie pozwanej D. W. (1) k. 209 i 211;

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa uchwałą nr (...) podjętą w dniu 23 czerwca 2014r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie została przekształcona w spółkę komandytową.

dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS numer (...) aktualna na dzień 27.01.2015r. k. 236-242;

Sąd zważył co następuje:

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów, zeznaniach świadka Z. C., przesłuchaniu stron, za stronę powodową Wiceprezesa Zarządu A. L. i pozwanej D. W. (1).

Sąd pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego zgłoszony przez stronę powodową na okoliczność powstania niewypłacalności Z. C. i wartości nieruchomości darowanych D. W. (1) przez Z. C. z uwzględnieniem obciążających je praw i możliwości strony powodowej uzyskania z nich zaspokojenia albowiem pomimo zobowiązania do uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego pod rygorem pominięcia dowodu z opinii biegłego sądowego nie została ona uiszczona w zakreślonym terminie (art. 130⁴ § 5 k.p.c.).

Wytaczając powództwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa domagała się uznania za bezskuteczną umów darowizny trzech nieruchomości, tj. lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...), udziału wynoszącego (...) w prawie użytkownika wieczystego działki nr (...), obręb M., położonej we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) i lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą (...), zawartych w dniu 4 marca 2013r. przed notariuszem B. G. w formie aktu notarialnego wpisanego do rep. A pod nr (...) przez T. C. i Z. C. z D. W. (1) za bezskuteczne względem strony powodowej, której przysługuje wierzytelność o zapłatę przez Z. C. kwoty 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z treści art. 527 k.c. wynika, że gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Wierzycielowi przysługuje zatem skarga pauliańska jeżeli kumulatywnie zostaną spełnione przesłanki:

-dokonanie z pokrzywdzeniem wierzycieli

-czynności prawnej z osobą trzecią

-która uzyskała korzyść majątkową

-przez dłużnika działającego ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli

-przy czym osoba trzecia wiedziała o świadomości dłużnika albo z łatwością mogła się dowiedzieć.

Ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa na wierzycielu /art. 6 k.c./. Jednak w sytuacji, gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli /art. 527 § 3 k.c./. Domniemanie to zwalnia wierzyciela z obowiązku udowodnienia wiedzy osoby trzeciej o świadomości dłużnika. Może jednak zostać wzruszone przez osobę trzecią poprzez wykazanie, że mimo istnienia bliskiego stosunku nie wiedziała o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Poza tym, jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli /art. 528 k.c./. Jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; to samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny /art. 529 k.c./. Przepisy te stosuje się także w sytuacji, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli /art. 530 k.c./.

W toku postępowania ustalono, iż (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa jest wierzycielem Z. C. skoro podmioty te zawarły szereg umów sprzedaży. Zgodnie bowiem z treścią art. 353 k.c. wierzycielem jest strona stosunku cywilnoprawnego uprawniona do żądania świadczenia od drugiej strony, tj. dłużnika. Wierzytelność o zapłatę kwoty 168845zł40gr powstała przed dniem 4 marca 2013r. albowiem przed tym dniem strona powodowa zawarła ze Z. C. umowy sprzedaży materiałów hydraulicznych za taką cenę. Ustalenie przez strony, iż termin zapłaty ceny nastąpi później niż zawarcie umowy nie ma znaczenia dla powstania między nimi zobowiązania ale wpływa na jego wymagalność. Wierzytelność będąca przedmiotem skargi pauliańskiej nie musi być zaś wymagalna. Należy jednak pamiętać, że z art. 458 k.c. wynika, iż jeżeli dłużnik stał się niewypłacalny albo jeżeli wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, zabezpieczenie wierzytelności uległo znacznemu zmniejszeniu, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia bez względu na zastrzeżony termin. Wierzytelność o zapłatę kwoty 7399zł91gr powstała co prawda po dniu 4 marca 2013r. albowiem po tym dniu strona powodowa sprzedała Z. C. materiały hydrauliczne za taką kwotę ale okoliczność ta nie stanowi przeszkody w merytorycznym rozpoznaniu zgłoszonego przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa żądania. Co do zasady bowiem wierzytelność chroniona skargą paulińską powinna już istnieć w chwili dokonywania przez dłużnika z osobą trzecią zaskarżonej czynności prawnej. Jednak przepis art. 530 k.c. dopuszcza możliwość zaskarżenia przez wierzyciela skargą paulińską także czynności prawnej dłużnika dokonanej przed powstaniem jego wierzytelności. Wierzytelność ta musi istnieć najpóźniej w chwili zamknięcia rozprawy. Nakazem zapłaty wydanym w dniu 9 stycznia 2014r. w sprawie X GNC 1181/13 Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od Z. C. na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa kwotę 176244zł95gr z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 5821zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W dniu 4 marca 2013r. Z. C. wraz z małżonką T. C. zawarł z D. W. (1) umowę darowizny trzech nieruchomości, tj. lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...), udziału wynoszącego (...) w prawie użytkownika wieczystego działki nr (...), obręb M., położonej we W. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków prowadzi księgę wieczystą (...) i lokalu mieszkalnego położonego w J. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą (...).

W konsekwencji zawarcia tej umowy D. W. (1) uzyskała nieodpłatnie korzyść majątkową w postaci dwóch nieruchomości lokalowych oraz udziału w nieruchomości gruntowej, a Z. C. stał się niewypłacalny co najmniej w wyższym stopniu niż był przed jej dokonaniem, skoro wszczęte i prowadzone przeciwko niemu po tym dniu postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne z powodu braku majątku, z którego mogłoby nastąpić

zaspokojenie wierzyciela. Pokrzywdzenie wierzyciela powstaje bowiem na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność lub utrudnienie albo opóźnienie zaspokojenia wierzyciela. Natomiast dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów. Do skorzystania przez wierzyciela ze skargi pauliańskiej wystarczy, gdy niewypłacalność dłużnika uniemożliwia zaspokojenie wierzytelności tego wierzyciela.

Jeśli chodzi o wiedzę D. W. (1) o działaniu jej ojca ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli to jak to już wcześniej wyjaśniono, z uwagi na domniemanie wynikające z treści art. 527 § 3 k.c., na stronie powodowej nie spoczywa już ciężar udowodnienia tego faktu, a pozwana w toku postępowania nie wykazała, iż takiej wiedzy nie miała. Ponadto ponieważ D. W. (1) zawierając w dniu 4 marca 2013r. umowę uzyskała od Z. C. korzyść majątkową nieodpłatnie, strona powodowa korzysta z ochrony przewidzianej przepisem art. 528 k.c., zgodnie z którym jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W świetle treści tego przepisu okoliczność, czy osoba trzecia wiedziała lub mogła się dowiedzieć, że dokonując czynności prawnej z dłużnikiem działał z pokrzywdzeniem wierzyciela, nie ma znaczenia w przypadku, gdy w wyniku tej czynności uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie. W tym przypadku wierzyciel zwolniony jest z obowiązku wykazania świadomości osoby trzeciej pokrzywdzenia wierzyciela, a osoba trzecia nie może się bronić przez wykazanie, że nie wiedziała lub przy należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzyciela. Korzyść majątkowa jest otrzymana bezpłatnie jeżeli w wyniku czynności prawnej osoba która jej dokonała nie otrzymała korzyści stanowiącej jej ekwiwalent. Zatem nawet gdyby D. W. (1) w toku postępowania wykazała, że faktycznie nie wiedziała o tym że Z. C. zawierając z nią umowę działał ze świadomością pokrzywdzenia strony powodowej lub przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o tym dowiedzieć to i tak (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa mogła by się skutecznie domagać uznania za bezskuteczną wobec siebie umowy darowizny z dnia 4 marca 2013r.

Gdy idzie o wiedzę Z. C., iż zawarcie w dniu 4 marca 2013r. umowy darowizny z D. W. (1) następuje z pokrzywdzeniem wierzycieli to również i w tym wypadku ciężar dowodu nie spoczywa na stronie powodowej skoro postępowanie egzekucyjne wszczęte przez stronę powodową po tym dniu okazało się bezskuteczne z powodu braku majątku, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie wierzyciela. Jak wynika bowiem z treści art. 529 k.c. jeżeli dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwana w toku postępowania nie wykazała, iż takiej świadomości jej ojciec Z. C. nie miał.

Co do przysługującej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa wierzytelności o zapłatę kwoty 73992191gr trzeba uznać, iż zawierając w dniu 4 marca 2013r. umowę darowizny Z. C. działał w zamiarze pokrzywdzenia strony powodowej jako przyszłego wierzyciela. Wierzytelność ta powstała bowiem po dniu 4 marca 2013r., czyli pod dniem dokonania przez dłużnika zaskarżonej skargą pauliańską czynności prawnej i zgodnie z treścią art. 530 k.c. w tym przypadku następuje zaostrenie podmiotowych przesłanek zaskarżenia odnoszących się do dłużnika. Mianowicie do uwzględnienia żądania uznania czynności prawnej za bezskuteczną nie wystarczy, że dłużnik w chwili dokonywania zaskarżonej czynności miał świadomość możliwości pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli ale jeszcze musi on działać w takim zamiarze. Jak bowiem ustalono w toku postępowania Z. C. współpracował ze stroną powodową w okresie od grudnia 2012r. do marca 2013r. zawierając w grudniu 2012 roku 5 umów sprzedaży materiałów hydraulicznych, w styczniu 2013r. 8 umów sprzedaży, lutym 2013r. 10 umów sprzedaży i w marcu dwie umowy sprzedaży (zob. faktury znajdujące się w aktach Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn. X GNc 1181/13). W czasie składania zeznań wyjaśnił on, że w owym czasie uczestniczył w trzech budowach. Zatem w chwili zawierania w dniu 4 marca 2013r. umowy darowizny z D. W. (1) Z. C., co najmniej musiał liczyć się z tym, że w związku ze swoją działalnością gospodarczą będzie miał w przyszłości wierzycieli. Zdawał sobie również sprawę ze skutków dokonania tej darowizny dla swego majątku. Jak zeznał już w kwietniu 2013r. zaprzestał on płacenia swoich zobowiązań a pierwsze postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte w lipcu tego samego roku. Co prawda w chwili dokonania darowizny miał ziemię w W. i dużo sprzętu a prowadzona przez niego działalność gospodarcza miała około 3000000zł

obrotu. Jednak poza darowanymi nieruchomościami Z. C. nie miał żadnego majątku trwałego pozwalającego na przeprowadzenie ewentualnego postępowania egzekucyjnego. Nieruchomość w W. była przedmiotem współwłasności i ostatecznie jak wynika z przesłuchania Z. C. i pozwanej została wywłaszczona na rzecz Skarbu Państwa i w chwili obecnej nie należy już do dłużnika. Jeśli chodzi o sprzęt to nie wiadomo co nim było i jakiej był wartości. Gdy idzie o uzyskiwane dochody to na jednej budowie dłużnik nie otrzymał wynagrodzenia, druga i trzecia budowa zaczęła się opóźniać w terminie, a czwartą wstrzymano. W ocenie Sądu wbrew twierdzeniom pozwanej i Z. C. jedynym celem dokonania darowizny było uniemożliwienie uzyskania z darowanych nieruchomości zaspokojenia przez wierzycieli, w tym wierzycieli przyszłych. Od lipca 2013r. zaprzestaje on bowiem prowadzenia działalności gospodarczej. Przy czym w chwili obecnej ma około 20 wierzycieli a jego zobowiązania wynoszą około 1800000zł. Poza tym na uwagę zasługuje okoliczność, iż w tym samym czasie, tj. w dniu 24 marca 2013r. ustaje małżeńska wspólność majątkowa łącząca dłużnika z T. C.. Zupełnie niewiarygodne w ocenie Sądu są twierdzenia Z. C. i pozwanej, że jedyną przyczyną dokonania darowizny była chęć uniknięcia problemów związanych ze sprawami spadkowymi wobec faktu, iż dłużnik ma jedno dziecko - D. W. (1).

Skoro czynność prawna dokonana przez D. W. (1) w dniu 4 marca 2013r. z T. C. i Z. C. będącym dłużnikiem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa została dokonana z pokrzywdzeniem strony powodowej, o czym zarówno dłużnik jak i pozwana wiedzieli, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec jak w punkcie I wyroku.

Wnosząc o oddalenie powództwa D. W. (2) zarzuciła, że konsekwencji przeniesienia na nią własności nieruchomości jej rodzice nie stali się niewypłacalni albo niewypłacalni w większym stopniu. Z. C. posiada bowiem majątek, z którego wierzyciel mógłby się zaspokoić. Majątkiem tym są samochody marki H. (...), C. (...), C. (...), maszyny i urządzenia, kaucje gwarancyjne wymagalne w latach 2015, 2016 i 2017, udział w nieruchomości położonej w W.. Poza tym przeniesione na pozwaną nieruchomości są obciążone hipotekami co świadczy o braku pokrzywdzenia wierzyciela skoro rozporządzenie tymi składnikami majątkowymi nie spowodowało, iż strona powodowa utraciła możliwość zaspokojenia z nich swoich wierzytelności. Ponadto złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych zawartej umowy darowizny z powodu błędu.

Jeśli chodzi o zarzut, iż dłużnik Z. C. nadal posiada majątek, z którego strona powodowa mogłaby zaspokoić swoje wierzytelności to zgodnie z treścią art. 533 k.c. osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika. Jednak chodzi tu rzeczywiście istniejące mienie dłużnika, które z uwagi na swoją wartość może posłużyć wierzycielowi do zaspokojenia jego roszczeń. Pozwana oprócz wymienienia pewnych przedmiotów majątkowych w żaden sposób nie wykazała, że przeprowadzenie z nich postępowania egzekucyjnego pozwoli na zaspokojenie strony powodowej. Poza tym w czasie przesłuchania zarówno Z. C. jak i D. W. (1) zeznali, iż z mienia wskazanego przez pozwaną nadal dłużnik posiada tylko samochód C. (...), który jest wart 1500zł. Nieruchomość położona w W. została wywłaszczona na rzecz Skarbu Państwa a uzyskane z tego tytułu odszkodowanie zostało zajęte przez komornika na poczet wierzytelności (...) sp. z o.o. Z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania egzekucyjnego wynika, że rzeczywiście Z. C. przysługuje wierzytelność w stosunku do (...) S.A. o zapłatę kwoty 47417zł41gr tytułem zwrotu zatrzymanych kaucji gwarancyjnych, których wymagalność jeszcze nie nastąpiła. Jednak kwota ta nie jest w stanie w całości zaspokoić wierzytelności strony powodowej a poza tym nie jest jeszcze wymagalna.

Gdy idzie o zarzut, że darowane D. W. (1) nieruchomości obciążone są hipotekami w związku z czym rozporządzenie tymi składnikami majątkowymi nie spowodowało pokrzywdzenia wierzyciela gdyż strona powodowa w konsekwencji dokonanej darowizny nie utraciła możliwość zaspokojenia z nich swoich wierzytelności. Z dołączonych do akt sprawy odpisów ksiąg wieczystych rzeczywiście wynika, że na nieruchomościach będących przedmiotem darowizny zawartej przez Z. C. z D. W. (1) zostały ustanowione hipoteki. Jednak oprócz tego pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów pozwalających na ustalenie stosunku wartości tych hipotek do wartości rynkowej nieruchomości, na której zostały one ustanowione. Ustalenie to zaś pozwoliłoby na ocenę, czy wierzytelność zabezpieczona hipoteką na danej nieruchomości, wyczerpuje wartość tej nieruchomości, w szczególności, czy w przypadku egzekucji z danej

nieruchomości środki pieniężne uzyskane z jej sprzedaży w jakiegokolwiek części pozwolą na zaspokojenie innych wierzycieli niż tylko tych, których wierzytelności były zabezpieczone hipotecznie.

Fakt, iż D. W. (1) złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych zawartej z T. i Z. C. w dniu 4 marca 2013r. umowy darowizny nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z treścią art. 88 k.c. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu następuje jednostronną czynnością prawną i wymaga zachowania zwykłej formy pisemnej dla celów dowodowych. Przedmiotem umowy darowizny zawartej przez D. W. (1) z T. i Z. C. były zaś nieruchomości. Jak wynika zaś z treści art. 158 k.c. każda czynność prawna mająca za przedmiot nieruchomości wymaga zachowania formy aktu notarialnego pod rygorem nieważności. Dlatego też złożone przez pozwaną oświadczenie woli o uchyleniu się od skutków prawnych umowy darowizny z dnia 4 marca 2013r. nie mogło doprowadzić do przeniesienia własności darowanych nieruchomości z powrotem na darczyńców ale wywołało jedynie skutek zobowiązujący, oczywiście pod warunkiem że zostało złożone w sytuacji spełnienia przesłanek z art. 84 k.c., czego Sąd w niniejszym postępowaniu nie badał. Zatem D. W. (1) nadal jest legitymowana biernie w niniejszym postępowaniu jako osoba, z którą dłużnik Z. C. dokonał czynności prawnej rozporządzającej z pokrzywdzeniem wierzycieli, na skutek której pozwana uzyskała korzyść majątkową.

W tych okolicznościach orzeczono jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art. 98 w związku z art. 108 k.p.c. Na poniesione przez stronę powodową koszty składa się wpis od pozwu w kwocie 5350zł oraz kwota 3600zł wynagrodzenia pełnomocnika procesowego będącego adwokatem ustalona zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2013 poz. 461 z późn. zm.).